

Socialförsäkringsutskottets yttrande

1984/85:3 y

över proposition 1984/85:32 om riktlinjer för det framtida arbetet mot ekonomisk brottslighet m. m. jämte motioner

Till justitieutskottet

Justitieutskottet har den 13 november 1984 beslutat att bereda socialförsäkringsutskottet tillfälle att yttra sig över proposition 1984/85:32 om riktlinjer för det framtida arbetet mot ekonomisk brottslighet m. m. jämte de med anledning av propositionen väckta motionerna 1984/85:93 av Bengt Westerberg m. fl., 1984/85:94 av Lars Werner m. fl., 1984/85:95 av Karin Söder m. fl. och 1984/85:96 av Per-Olof Strindberg m. fl.

Med hänsyn till den definition av ekonomisk brottslighet som återfinns på s. 5 i propositionen finner socialförsäkringsutskottet att det i det förevarande ärendet endast är frågor om socialavgifter som berör utskottets beredningsområde, och utskottet begränsar sitt yttrande i enlighet härmed.

I propositionen lämnas en framställning om problemen med ekonomisk brottslighet, och vidare redovisas den allmänna inriktning som reformarbetet mot sådan brottslighet bör ha. Propositionen är bl. a. föranledd av de förslag som lagts fram av kommissionen mot ekonomisk brottslighet, den sk. eko-kommissionen. Avsikten är att dessa förslag – efter sedvanlig beredning – skall bli föremål för separata propositioner. De nu föreslagna riktlinjerna gäller dels den allmänna uppbyggnaden av rättsliga och administrativa system, dels det straffrättsliga förfarandet. Av de riktlinjer som skall vara vägledande i det fortsatta arbetet skall en strävan vara att åstadkomma regler som är enkla ur såväl lagteknisk som administrativ synpunkt. Vidare bör ökad samordning komma till stånd mellan olika regelsystem.

Utskottet vill inledningsvis erinra om de åtgärder som redan har genomförts inom avgiftsområdet. Sedan den 1 januari 1982 gäller nya regler för uttag av socialavgifter (prop. 1980/81:178, SfU 28 och rskr 406). De därvid beslutade ändringarna innebar enhetligare och enklare regler för beräkning av arbetsgivaravgifter och egenavgifter. Syftet härmed var bl. a. att uppnå administrativa lättnader för såväl myndigheter som arbetsgivare och egenföretagare. Ändringarna möjliggjorde också att ett effektivare debiterings- och uppbördssystem kunde införas. Första steget i den riktningen beslutades av riksdagen under 1982/83 års riksmöte (prop. 1982/83:60, SfU 10 och rskr 127). Därefter har riksdagen antagit en lag med nya bestämmelser om uppbörd av socialavgifter som trädde i kraft den 1 januari 1985 (prop. 1983/84:167, SfU 28 och rskr 369). Sistnämnda lag innebär bl. a. att arbetsgivaravgifterna knyts an till de löpande löneutbetalningarna och samordnas med uppbörden av preliminär A-skatt. Förfarandet medför att de

arbetsgivaravgifter som månadsvis betalas under uppbördsåret i de flesta fall blir definitiva.

De sålunda vidtagna förändringarna har inneburit såväl förenklingar inom regelsystemen som ökad samordning mellan olika regelsystem. De har dessutom möjliggjort en bättre kontroll av avgiftsuppbörden. Utskottet vill dock inte utesluta möjligheterna att ytterligare effektivisera avgiftsuppbörden, såsom begärts i motionerna 95 och 96, men anser att det kan finnas skäl att avvakta genomförandet av det nya uppbördssystemet innan några åtgärder vidtas.

Ytterligare en fråga i propositionen som berör utskottet är den bristande samordning som f. n. gäller beträffande arbetstagarbegreppet. Sociallagstiftningens och skattelagstiftningens arbetstagarbegrepp är nämligen inte identiska. Denna fråga utreds emellertid av socialavgiftsutredningen (S 1981:04) som inom kort kommer att redovisa ett betänkande om den aktuella gränsdragningsproblematiken.

Stockholm den 11 januari 1985

På socialförsäkringsutskottets vägnar

SVEN ASPLING

Närvarande: Sven Aspling (s), Nils Carlshamre (m), Doris Håvik (s), Elis Andersson (c), Allan Åkerlind (m), Lars-Åke Larsson (s), Gullan Lindblad (m), Karin Israelsson (c), Ulla Johansson (s), Gunhild Bolander (c), Margó Ingvardsson (vpk), Nils-Olof Gustafsson (s), Barbro Nilsson i Visby (m), Inger Hestvik (s) och Monica Andersson (s).

Särskilt yttrande

Nils Carlshamre, Allan Åkerlind, Gullan Lindblad och Barbro Nilsson i Visby (alla m) anför:

Vid behandlingen av proposition 1983/84:167 om nya regler för uppbörd av socialavgifter från arbetsgivare m. m. framförde vi som vår mening att propositionens förslag inte innebar förenklingar av uppbördssystemet utan i stället ökade administrativa svårigheter för arbetsgivarna och ökad statlig administration. Dessutom skulle förslaget medföra ökade kostnader för företagen i form av minskad likviditet och stora ränteförluster, vilket kan drabba i synnerhet mindre företag hårt. Vi ansåg sålunda att propositionens förslag inte kunde godtas utan regeringen borde i stället utreda frågan på nytt med utgångspunkt från att påtagliga förenklingar av uppbördssystemet måste genomföras och därefter lägga fram förslag med denna inriktning.